

Sygn. akt III PK 38/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa G. K.  
przeciwko Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr [...] w R.  
o przywrócenie do pracy,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 22 października 2014 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w R.  
z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego  
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. oddalił apelację powódki G.K. od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 30 lipca 2013 r., sygn. akt IV P (...), w którym oddalono powództwo skierowane przeciwko Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr [...] w R. o przywrócenie do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła skargą kasacyjną z dnia 27 lutego 2014 r. w całości. Wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „z następujących przyczyn: w sprawie występują istotne zagadnienia prawne. Czy z zasadą trwałości stosunku pracy i zasadą lojalności pracodawcy wobec pracownika łączy się konieczność uwzględnienia naturalnych ograniczeń,

które pojawiają się u pracownika wraz z wiekiem nawet w sytuacji, gdy uwzględnienie tych naturalnych ograniczeń pracownika wiąże się z poniesieniem pewnych niewielkich stosunkowo kosztów przez pracodawcę?” Wskazała też, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż nastąpiło naruszenie art. 8 Kodeksu pracy.

Natomiast w uzupełnieniu skargi kasacyjnej (skardze kasacyjnej) z dnia 2 marca 2014 r. pełnomocnik powódki wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z następujących przyczyn: „skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż nastąpiło naruszenie art. 39 KP W ZW. Z ART. 42 PAR. 1 KP I 43 KP ORAZ W ZW. Z ART. 18 UST. 1 USTAWY Z DNIA 11 MAJA 2012R. O ZMIANIE USTAWY O EMERYTURACH I RENTACH Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ORAZ O ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW”.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniósł, że „W/w art. 18 UST. 1 USTAWY Z DNIA 11 MAJA 2012R. O ZMIANIE USTAWY O EMERYTURACH I RENTACH Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ORAZ O ZMIANIE NIEKTÓRYCH USTAW nie był przedmiotem rozważań Sądu i nie znalazł odzwierciedlenia w zaskarżonym wyroku chociaż Sąd ustalił, że powódka „wiek emerytalny osiągnie w wieku 61 lat i 4 miesięcy” (str. 8 uzasadnienia), a więc okres ochronny wydłużył się jej o 1 rok i 4 miesiące, a tym samym pracodawca, dokonując wypowiedzenia zmieniającego nie uwzględnił faktu ochrony powódki przed takim wypowiedzeniem”.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że

zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W dniu 2 stycznia 2014 r. pełnomocnik powódki otrzymał odpis wyroku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Stosownie do art. 398<sup>5</sup> § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Termin końcowy do wniesienia skargi kasacyjnej mijał 3 marca 2014 r. i został zachowany.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z powołaniem się na przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. – występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne. Wskazano też na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić

Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

W tym kontekście należy wskazać, że podniesiona przez pełnomocnika kwestia została początkowo uzasadniona w ten sposób, że doszło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 8 k.p. polegającego na nieuwzględnieniu zasady lojalności pracodawcy wobec pracownika i niewzięcie pod uwagę naturalnych ograniczeń w pracy fizycznej, które to ograniczenia łączą się z wiekiem pracownika.

W ocenie Sądu Najwyższego rozstrzygnięcie kwestii dotyczącej zastosowania w sprawie klauzuli generalnej odwołującej się do zasad współżycia społecznego zależy od całokształtu występujących w niej konkretnych okoliczności, indywidualnie ocenianych i dlatego nie może służyć do uogólniającego ujęcia zagadnienia prawnego. Na tak sformułowane zagadnienie prawne należy odpowiedzieć, że było ono przedmiotem rozważań przez Sądy obu instancji. Kwestia odmowy udzielenia ochrony prawnej roszczeniu powódki, a więc zastosowania tego przepisu w konkretnym stanie faktycznym sprawy, zależy od

indywidualizowanej oceny, a to oznacza, że tak sformułowane zagadnienie prawne w sprawie nie występuje. W dalszej kolejności wypada wskazać, że artykuł 8 k.p. nie może stanowić samodzielnej podstawy skargi kasacyjnej, a wskazany przepis nie ma wyłącznie charakteru obronnego. Obok tego przepisu należy przytoczyć przepisy, które zostały naruszone wskutek zaniedbania przez Sąd orzekający powinności określonej w art. 8 k.p. i mógł jednocześnie wywrzeć wpływ na wynik sprawy.

Odnosnie natomiast do dodatkowego argumentu o szczególnej ochronie przed wypowiedzeniem z uwagi na wiek przedemerytalny skarga kasacyjna zupełnie ignoruje treść art. 43 k.p., z którego wynika, że pracodawca może wypowiedzieć warunki pracy lub płacy pracownikowi, o którym mowa w art. 39, jeżeli wypowiedzenie stało się konieczne ze względu na: 1) wprowadzenie nowych zasad wynagradzania dotyczących ogółu pracowników zatrudnionych u danego pracodawcy lub tej ich grupy, do której pracownik należy, 2) stwierdzoną orzeczeniem lekarskim utratę zdolności do wykonywania dotychczasowej pracy albo niezawinioną przez pracownika utratę uprawnień koniecznych do jej wykonywania.

Z ustaleń Sądu wynika jednoznacznie, że przyczyną wypowiedzenia powódce umowy o pracę była utrata zdolności do wykonywania pracy, stwierdzona orzeczeniem lekarskim z dnia 18 kwietnia 2013 r.

Z powyższego wynika, że strona skarżąca, motywując wniosek w wyżej przedstawiony sposób, nie przedstawiła w istocie zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., które miałyby świadczyć o potrzebie przyjęcia jej skargi do merytorycznego rozpoznania.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera też wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.). Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy

wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364). W niniejszej sprawie stan taki nie występuje. Naruszenie przepisów wywołujących – zdaniem powódki wątpliwości prawne, nie mogą równocześnie prowadzić do konkluzji o ich oczywistym naruszeniu. Również ta dychotomia nie pozwala na uznanie, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.

O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto w oparciu o art. 102 k.p.c. oraz biorąc pod uwagę brak wniosku o zasądzenie kosztów procesu w przypadku odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.